

13.11.2017

לכבוד

קצין בירור ותלונות הציבור

משטרת ישראל – מחוז ירושלים

במייל: MAHOZ.JERUSALEM@police.gov.il

שלום רב,

הנדון: תלונה נגד חברת האבטחה בקניון Big Fashion בית שמש

אנו פונים אליכם בשמו של ע' ע' ר', תושב אבו גוש, בנוגע להתנהלות מפלה וגזענית של צוות האבטחה בקניון Big Fashion בבית שמש, בבקשה לטיפולכם והתייחסותכם, כפי שיפורט להלן.

1. לדבריו של מר ע' ר', ביום 7.11.2017 הגיע יחד עם אמו ואחיו הקטן בן ה-9 לקניון Big Fashion בבית שמש. בכניסה לקניון, ולאחר שמר ע' ר' כבר עבר את הכניסה ללא כל בדיקה, עצר המאבטח בכניסה את גב' ע' ר' ודרש ממנה להציג תעודה מזהה. גב' ע' ר' אמרה למאבטח שהשאירה את התעודה המזהה שלה בבית, אבל הציעה לו לבדוק את תיקה. בשלב זה שאל מר ע' ר' את המאבטח מדוע עשרות אנשים שנכנסו לקניון לא נדרשו לכל בדיקה, ודווקא אמו, שעוטה חגי'אב, נדרשת להציג תעודה מזהה. על כך השיב המאבטח ש"אלה ההוראות", ושללא הצגת תעודה מזהה לא יכניס את שניהם לקניון (זאת על אף שמר ע' ר' עצמו כבר נכנס קודם לכן). המאבטח הוסיף "כמו שאתה מציג תעודה במחסומים, תציג לי". מר ע' ר' סירב להציג תעודה וביקש מהמאבטח שיקרא לאחראי. האחראי שהגיע למקום ציין שהמאבטח רשאי לבקש תעודת זהות כתנאי לכניסה לקניון, וכן הודיע לו כי "זאת המדינה שלנו, ובגלל מה שקורה יש עליכם דגש, והבדיקה היא סלקטיבית". לכל אורך השיחה לא נתבקשו גב' ע' ר' ומר ע' ר' לחיפוש בחפציהם.

2. המקרה המתואר הוא דוגמה מובהקת של פרופיילינג פסול ופוגעני. מהמתואר לעיל עולה שהעילה היחידה לעיכובה של גב' ע' ר' ודרישת התעודה המזהה היא הופעתה החיצונית, המסמנת אותה כמוסלמית וערבייה. אחראי האבטחה לא ניסה אפילו להשוות זאת והסביר באופן מפורש כי המאבטחים פועלים על בסיס גזעני ומבקשים מערבים להזדהות אך ורק משום היותם ערבים הנחשדים בשל השתייכותם זו. הבחנה כזו מעמידה את האדם במצב הפוגע בכבודו ומצמצם את הווייתו לכדי השתייכותו האתנית והדתית. פרופיילינג גזעי הוא פרקטיקה משפילה שתוצאותיה פוגעניות וקשות.

3. ראשית, שימוש בסמכויות המעוגנות בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005 (חוק הסמכויות) צריכה להיעשות "במקום ובדרך שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם, פרטיותו וזכויותיו." (סעיף 1 לחוק). מהמתואר לעיל עולה, כי התנהלות המאבטחים בקניון פוגעת בזכות לכבוד.

4. שנית, חוק הסמכויות קובע כי התנאי להפעלת הסמכות לבצע חיפוש ולדרוש הזדהות, כפי שמצוין בסעיף 3 לחוק, הוא שהיא מופעלת "לשם שמירה על ביטחון הציבור". במקרה זה, לא נראה שהיה כל בסיס ביטחוני לדרישה מגב' ע' ר' להזדהות. דרישה זו נבעה אך ורק מכך שהיא עוטה חיג'אב. כמו כן, האמצעי שבו נעשה שימוש – דרישת ההזדהות – איננו סביר בנסיבות שכן בדיקת התיק היא האמצעי הטבעי ביותר. התנהלות זו, כמו גם דרישת ההזדהות ממר ע' ר' לאחר שכבר עבר את הבידוק, יכולה ללמד על היעדר הסכנה הממשית שנצפתה מהשניים ועל השיקולים הזרים והמוטים גזעית שעמדו בבסיס הדרישה.

5. דבריו המפורשים של אחראי האבטחה מעידים כי לא מדובר בבעיה נקודתית הנוגעת למאבטח בודד, אלא במדיניות רחבה של חברת האבטחה. למותר לציין שפרקטיקות גזעניות ממוסדות שכאלה הן חמורות, משפילות ומסוכנות בגלל האופי הגלוי והשיטתי בו נחשפים אנשים למדיניות מפלה ומשפילה.

לאור האמור לעיל, נבקשם לפעול לבירור המקרה המתואר. מאחר שמדובר, לכאורה, במדיניות קבועה, נבקש שיובהר למאבטחים ולחברות האבטחה הרלוונטיות כי שימוש בפרקטיקת פרופיילינג הוא אסור ופסול, וכן שירועננו הנהלים הנוגעים לסמכויות המאבטחים ולאופן הפעלתן.

בכבוד רב ובברכה,

ארזי וול

המחלקה המשפטית

העתקים:

המחלקה לרישוי חוקרים פרטיים ושירותי שמירה במשרד המשפטים, במייל: HokrimPZ@justice.gov.il

חברת שלון אבטחה, בפקס: 08-6349436

מר ניר סידל, מנכ"ל ביג פאשן בית שמש, במייל: Office1@BigCenters.co.il